

Vergaderjaar 2022–2023

29 237

Afrika-beleid

Nr. 185

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 augustus 2023

Het kabinet maakt zich ernstig zorgen over de politieke en veiligheidssituatie in Niger. Het kabinet volgt de ontwikkelingen op de voet en bereidt zich, samen met internationale partners, op verschillende scenario's voor. Met deze brief informeer ik uw Kamer dat op het Ministerie van Buitenlandse Zaken de crisisstructuur is geactiveerd. Dit betekent dat de reguliere werkwijzen zijn aangepast naar crisisstructuren, waarmee het ministerie in staat is effectief op te treden. Daarnaast wordt in deze brief een kort overzicht gegeven van de huidige situatie in Niger en de eerste gevolgen voor de Nederlandse inzet.

De meest recente ontwikkelingen tot en met vandaag, 1 augustus 2023, zijn in deze brief zoveel mogelijk meegenomen. Vanwege de snelle ontwikkelingen kan informatie alweer achterhaald zijn wanneer uw Kamer deze brief ontvangt.

Politieke ontwikkelingen

De president van Niger, Mohamed Bazoum, is op 27 juli door leden van de presidentiële garde in zijn paleis vastgezet, waar hij tot op heden wordt vastgehouden. De militaire coupplegers hebben in een zelfbenoemde *Conseil National pour la Sauvegarde de la Patrie* (CNSP, Nationale Raad voor het Behoud van het Vaderland) kenbaar gemaakt dat president Bazoum is afgezet, de Grondwet is opgeschort, een avondklok is ingesteld en de grenzen zijn gesloten. Het hoofd van de CNSP (tevens hoofd van de presidentiële garde), Generaal Abdourahamane Tchiani, heeft zichzelf op 28 juli op de nationale televisie uitgeroepen tot machthebber.

Nederland veroordeelt de staatsgreep en heeft opgeroepen tot de onmiddellijke vrijlating van president Bazoum. Ook in Europees verband is de staatsgreep veroordeeld. Het kabinet steunt net zoals de EU de positie van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS), die afgelopen week maatregelen tegen Niger heeft aangekondigd. ECOWAS doet pogingen om te bemiddelen in de situatie in

Niger. De buurlanden Mali en Burkina Faso hebben verklaard de coupplagers in Niger te steunen, wat de crisis in Niger een regionale dimensie geeft.

Veiligheidssituatie

Nederland is zeer bezorgd over de gevolgen van de coup voor de stabiliteit en veiligheid van Niger en de bredere Sahel-regio. De spanningen rond de machtsovername hebben met name in de Nigerese hoofdstad Niamey tot geweld geleid. Tijdens demonstraties gericht tegen de Franse ambassade werden op zondag 30 juli vernielingen aangericht door een grote groep demonstranten en werd er brand gesticht.

Hulp aan Nederlanders

Het reisadvies voor Niger is op 31 juli aangepast van rood/oranje naar volledig rood. Dat betekent dat de veiligheidssituatie ernstig is en dat de consulaire bijstand bemoeilijkt wordt. Alle landsgrenzen en luchthavens zijn tot nader order gesloten. Momenteel is het advies aan Nederlanders in Niger om niet de straat op te gaan en zoveel mogelijk te blijven in een veilige omgeving, zoals thuis of in een hotel. Ook wordt hen geadviseerd demonstraties te vermijden alsook het gebied rond het presidentieel paleis en het gebied rond de gebouwen van de nationale radio en televisie. Frankrijk heeft inmiddels aangekondigd gestart te zijn met voorbereidingen voor een evacuatie van Franse en EU-burgers. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken staat in nauw contact met Frankrijk en andere internationale partners over evacuatiemogelijkheden, de Kamer zal zodra hier meer duidelijkheid over is nader over worden geïnformeerd. Het ministerie staat in contact met de geregistreerde Nederlanders in Niger. Nederlanders in nood kunnen daarnaast 24 uur per dag, 7 dagen in de week contact opnemen met het ministerie via telefoonnummer +31 247 247 247. Nederlanders worden herhaaldelijk opgeroepen zich aan te melden bij de informatieservice van Buitenlandse Zaken. Buitenlandse Zaken heeft geen exacte informatie over de aantallen Nederlanders die zich in Niger bevinden. Op dit moment heeft het ministerie contact met de ca. 25 personen die zich geregistreerd hebben bij het ministerie.

Samenwerking met Nigerese overheid

De directe samenwerking met de centrale Nigerese overheid wordt tot nader orde opgeschort. Nederland wil waar mogelijk de Nigerese bevolking blijven ondersteunen en onderzoekt de mogelijkheden daartoe.

Updates

Omdat er voortdurend nieuwe informatie bekend wordt, is er op nederlandwereldwijd.nl een pagina met veel gestelde vragen geopend. Deze wordt steeds geactualiseerd met de meest actuele informatie. In het geval van grote nieuwe ontwikkelingen in Niger of veranderingen in crisis-respons van de rijksoverheid zal het kabinet uw Kamer nader informeren.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra